

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

15. märts 2012*

Autoriõigus ja sellega kaasnevad õigused — Direktiiv 2006/115/EÜ — Artiklid 8 ja 10 — Mõisted „kasutaja” ja „üldsusele edastamine” — Fonogrammide edastamine hotelli numbritubadesse paigutatud teleri ja/või raadio kaudu

Kohtuasjas C-162/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel High Courti (Commercial Division) (Iirimaa) 23. märtsi 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 7. aprillil 2010, menetluses

Phonographic Performance (Ireland) Limited

versus

Iirimaa,

Attorney General,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud J. Malenovský (ettekandja), E. Juhász, G. Arestis ja T. von Danwitz,

kohtujurist: V. Trstenjak,

kohtusekretär: ametnik A. Impellizzeri,

arvestades kirjalikus menetluses ja 7. aprilli 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Phonographic Performance (Ireland) Limited, esindaja: *solicitor* H. Sheehy, keda abistas J. Newman, *BL*,
- Iirimaa, esindaja: D. O'Hagan, keda abistasid E. Fitzsimons ja J. Jeffers, *BL*,
- Kreeka valitsus, esindajad: G. Papadaki, M. Germani ja G. Alexaki,
- Itaalia valitsus, esindaja: P. Gentili,
- Prantsusmaa valitsus, esindaja: J. Gstalter,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

— Euroopa Komisjon, esindajad: J. Samnadda ja S. La Pergola,

olles 29. juuni 2011. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/115/EÜ rentimis- ja laenutamise õiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (ELT L 376, lk 28) artikleid 8 ja 10.
- 2 See taotlus esitati Phonographic Performance (Ireland) Limited'i (edaspidi „PPL”) ja Iirimaa vahelises vaidluses.

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

- 3 Ülemaailmne Intellektuaalse Omandi Organisatsioon (WIPO) võttis 20. detsembril 1996 Genfis vastu WIPO esituste ja fonogrammide lepingu (edaspidi „WPPT”) ning WIPO autoriõiguse lepingu. Need kaks lepingut kiideti Euroopa Ühenduse nimel heaks nõukogu 16. märtsi 2000. aasta otsusega 2000/278/EÜ (EÜT L 89, lk 6; ELT eriväljaanne 11/33, lk 208).

- 4 WPPT artikli 2 punktid b, d ja g sätestavad:

„Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

- b) fonogramm – esituse helidest või muudest helidest või helisid esindavatest märkidest tehtud salvestus, mis on muus vormis kui kinematograafia- või muu audiovisuaalne teos;

[...]

- d) fonogrammitootja – füüsiline või juriidiline isik, kelle algatusel ja vastutusel tehakse esituse helide või muude helide või neid esindavate märkide esimene salvestus;

[...]

- g) esituse või fonogrammi „üldsusele edastamine” – mis tahes muude vahendite kui ringhäälingus ülekandmise abil esituse helide või muude helide või fonogrammide salvestatud helisid esindavate märkide edastamine üldsusele. Artikli 15 kohaldamisel hõlmab üldsusele edastamine fonogrammide salvestatud helide või neid esindavate märkide üldsusele kuuldavaks tegemist”.

- 5 WPPT artikkel 15 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Teose esitajatel ja fonogrammitootjatel on õigus saada ühekordset õiglast tasu kaubanduslikel eesmärkidel avaldatud fonogrammide otsese või kaudse kasutamise eest ringhäälingus ülekandmiseks või mis tahes edastamiseks üldsusele.

2. Lepinguosalised võivad oma siseriiklikes õigusaktides kehtestada, et teose esitaja või fonogrammitootja või mõlemad võivad kasutajalt nõuda ühekordset õiglast tasu. Lepinguosalised võivad jõustada oma siseriiklikud õigusaktid, mis teose esitaja ja fonogrammitootja vahelise lepingu puudumisel näevad ette tingimused, mille kohaselt esitajad ja fonogrammitootjad ühekordset õiglast tasu jagavad.

3. Mis tahes lepinguosaline võib WIPO peadirektorile esitatud teatises deklareerida, et ta kohaldab lõike 1 sätteid üksnes teatavate kasutuste suhtes või piirab nende kohaldamist mingil muul viisil või ei kohalda neid üldse.

4. Fonogrammide üldsusele kättesaadavaks tegemist kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu nii, et isikud pääsevad neile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal, käsitletakse käesolevas artiklis fonogrammide avaldamisena kaubanduslikul eesmärgil.”

Liidu õigus

6 Direktiivi 2006/115 põhjendustes 5, 7 ja 16 on märgitud:

„(5) Autorite ja esitajate järjepidev loometegevus ja kunstiline tegevus eeldab piisavat sissetulekut ning eelkõige fonogrammide ja filmide tootmiseks vajalikud investeeringud on eriti suured ja riskantsed. Sellise sissetuleku ja tehtud investeeringute tagasisaamise saab tulemuslikult kindlustada ainult juhul, kui asjaomaste õiguste omanikele on tagatud piisav õiguskaitse.

[...]

(7) Liikmesriikide õigusnorme tuleks ühtlustada selliselt, et need ei satuks vastuollu rahvusvaheliste konventsioonidega, mis on mitme liikmesriigi autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste aluseks.

[...]

(16) Liikmesriikidel peaks olema võimalik sätestada üldsusele ülekandmise ja edastamise osas autoriõigusega kaasnevate õiguste omanike ulatuslikum kaitse kui nõutud käesoleva direktiivi sätetes.”

7 Direktiivi 2006/115 artikkel 7 sätestab:

„1. Liikmesriigid näevad esitajatele ette ainuõiguse lubada või keelata oma esinemiste salvestamine.

2. Liikmesriigid näevad ringhäälinguorganisatsioonidele ette ainuõiguse lubada või keelata nende kaabel- või kaablita sidevahendite, sh kaabli või satelliidi kaudu edastatavate saadete salvestuste osas.

3. Kaabellevitajal ei ole lõikes 2 sätestatud õigust, kui ta kõigest edastab kaablivõrgu kaudu ringhäälinguorganisatsioonide ringhäälingusaateid.”

8 Direktiivi artikli 8 lõige 2 sätestab:

„Liikmesriigid näevad ette õiguse, mille eesmärk on tagada, et kasutaja tasub ühekordse õiglase tasu, kui kommertseesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni kasutatakse ülekandmiseks kaablita vahendite abil või muul moel üldsusele edastamiseks, ning millega tagatakse, et kõnealune tasu jagatakse asjaomaste esitajate ja fonogrammi tootjate vahel. Esitajate ja fonogrammitootjate vahelise lepingu puudumise korral võivad liikmesriigid sätestada tingimused, mille kohaselt see tasu nende vahel jagatakse.”

9 Direktiivi artikkel 10 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid võivad näha ette käesolevas peatükis osutatud õiguste piirangud seoses järgneva:

a) eraotstarbeline kasutamine;

[...]

2. Olenemata lõike 1 sätetest võib iga liikmesriik kehtestada esitajate, fonogrammitootjate, ringhäälinguorganisatsioonide ja filmide esmasalvestuste tootjate kaitseks samasugused piirangud, nagu ta on kehtestanud kirjandus- ja kunsiteoste autoriõiguste kaitseks.

Sundlitsentsid võib siiski kehtestada ainult sellises ulatuses, et nad oleksid vastavuses Rooma konventsiooniga.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud piiranguid kohaldatakse üksnes teatud erijuhtudel, mis ei ole vastuolus objekti tavapärase kasutamisega ning ei mõjuta põhjendamatult õiguste valdaja õiguspäraseid huve.”

10 Direktiiviga 2006/115 kodifitseeriti ja tunnistati kehtetuks nõukogu 19. novembri 1992. aasta direktiiv 92/100/EMÜ rentimis- ja laenutamissoiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (EÜT L 346, lk 61; ELT eriväljaanne 17/01, lk 120).

11 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230) põhjenduses 9 on märgitud:

„Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste ühtlustamise aluseks peab olema kõrgetasemeline kaitse, sest nimetatud õigused on olulised intellektuaalse loomingu seisukohalt. Nende kaitse aitab tagada loovuse säilimise ja arengu autorite, esitajate, tootjate, tarbijate, kultuuri, tööstuse ja laiema üldsuse huvides. Intellektuaalomand on seetõttu tunnistatud omandi lahutamatuks osaks.”

12 Direktiivi artikkel 3 sätestab:

„1. Liikmesriigid näevad ette, et autoritel on ainuõigus lubada või keelata oma teoste edastamist üldsusele kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu, sh nende teoste sellisel viisil kättesaadavaks tegemist, et isik pääseb neile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal.

2. Liikmesriigid näevad ette, et ainuõigus lubada või keelata üldsusele kättesaadavaks tegemist kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu nii, et isik pääseb neile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal, on:

a) esitajatel nende esituste salvestuste osas;

b) fonogrammitootjatel nende fonogrammide osas;

c) filmide esmasalvestuste tootjatel nende filmide originaali ja koopiate osas;

d) ringhäälinguorganisatsioonidel nende kaabel- või kaablita sidevahendite, sh kaabli või satelliidi kaudu edastatavate saadete salvestuste osas.

3. Käesoleva artikli kohase üldsusele edastamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise toiminguga seoses ei lõpe lõigetes 1 ja 2 nimetatud õigused.”

Siseriiklik õigus

- 13 Copyright and Related Rights Act 2000 (2000. aasta seadus autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kohta, edaspidi „2000. aasta seadus”) sätestab artiklis 97:

„1. Kui lõikest 2 ei tulene teisiti, ei rikota helisalvestise, raadiosaate või kaabelleviprogrammi autoriõigust juhul, kui neid esitatakse kuulamiseks või vaatamiseks

- a) ruumides, kus pakutakse nende ruumide asukatele majutusteenust, ja
- b) üksnes või peamiselt selliste ruumide asukatele osutatava teenuse osana.”

2. Lõiget 1 ei kohaldata lõike 1 kohaldamisalasse kuuluvate ruumide osadele, kus saab helisalvestist, ringhäälingu- või kaabelleviprogrammi kuulda või näha, kui nendes osades viibimise eest võetakse eraldi tasu.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 14 PPL on fonogrammitootjate õiguste kollektiivse esindamise ühing Iirimaa.
- 15 Põhikohtuasi käsitleb kaebust, mille PPL on esitanud Iirimaa vastu ning milles ta palub tuvastada, et kuna nimetatud riik on võtnud vastu ja jätnud jõusse 2000. aasta seaduse artikli 97, siis on see riik rikkunud Euroopa Liidu lepingu artiklit 4, ning ta nõuab vastava liikmesriigi kohustuste rikkumisega tekitatud kahju hüvitamist.
- 16 PPL väidab, et 2000. aasta seaduse artikli 97 esimeses lõigus ette nähtud vastutust puudutava erandi tõttu ei ole Iiri hotellipidajad ja kodumajutusteenuse osutajad (edaspidi koos „hotellid”) maksnud talle õiglast tasu teatavate PPLile litsentseeritud fonogrammide Iirimaa hotellide numbritubades kasutamise eest hotellipidaja vastutava isiku poolt sinna paigutatud seadme abil ja hotelli osutatava teenuse raames.
- 17 Kaitstud fonogramme ülekandvate hotellipidajate vastutust puudutav erand rikub teatavaid autoriõigusega kaasnevate õiguste valdkonnas vastu võetud Euroopa direktiive, milles on ette nähtud fonogrammitootjate õigus saada fonogrammide teatavatel tingimustel kasutamise eest õiglast tasu.
- 18 High Court (Commercial Division) täpsustab, et põhikohtuasi puudutab vaid helisalvestisi või fonogramme, mida kliendid kuulavad Iirimaa hotellide numbritubades, mitte nende majutustevõtete muudes ruumides. Kohtuasi ei käsitle ka interaktiivseid või tellitavaid ülekandeid.
- 19 Peale selle märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et hotellipidaja, kes paigutab teleri või raadio oma Iirimaa asuva majutustevõtete numbrituppa, kuhu ta kaabli või muu tehnilise vahendi kaudu edastab tsentraalselt vastu võetud signaali, ei ole 2000. aasta seaduse artikli 97 lõike 1 alusel kohustatud maksma fonogrammitootjatele õiglast tasu helisalvestiste ülekandmise eest televisiooni või raadio kaudu.
- 20 Ka siis, kui hotellipidaja paigutab oma majutustevõtete numbritubadesse muu seadme ja teeb helisalvestised klientidele füüsilisel või digitaalsel kujul kättesaadavaks nii, et kliendid saavad neid helisalvestisi sellise seadme abil kuulata, ei ole ta 2000. aasta seaduse artikli 97 lõikest 1 tulenevalt kohustatud fonogrammitootjatele õiglast tasu maksma.
- 21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et kuigi põhikohtuasja nõue puudutab helisalvestiste kasutamist hotelli numbritubades, välistab 2000. aasta seaduse artikli 97 lõige 1 õiglase tasu maksmise nõude ka salvestiste haiglates, kliinikutes, hooldekodudes, kinnipidamisasutustes ja muudes sarnastes asutustes kasutamise korral.

- 22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab lõpuks, et põhikohtuasjas käsitletud helisalvestised on avaldatud kommertseesmärkidel.
- 23 Sellega seoses leiab kõnealune kohus, et arvestades erinevusi direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikega 1 kaitstud õiguste ja direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikega 2 kaitstud õiguste vahel, konteksti, milles väljendit „üldsusele edastamine” kasutatakse ning vastavate sätete eesmärki, ei tohiks Euroopa Kohus anda mõistele „üldsusele edastamine” sama tähendust, kui ta on andnud 7. detsembri 2006. aasta kohtuotsuses C-306/05: SGAE (EKL 2006, lk I-11519).
- 24 Neil asjaoludel otsustas High Court (Commercial Division) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas hotellipidaja, kes paigutab numbritubadesse telerid ja/või raadiod, millesse ta edastab ringhäälingusignaali, on kodifitseeritud direktiivi 2006/115 [...] artikli 8 lõike 2 tähenduses „kasutaja”, kes „edastab üldsusele” fonogrammi, mida võidakse kanda üle ringhäälingus?
  2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas direktiivi 2006/115 [...] artikli 8 lõige 2 kohustab liikmesriike nägema ette õiguse saada hotellipidajalt õiglast tasu lisaks õiglasele tasule, mida maksab ringhäälinguorganisatsioon selle fonogrammi ülekandmise eest?
  3. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas direktiivi 2006/115 [...] artikkel 10 lubab liikmesriikidel vabastada hotellipidajad kohustusest maksta „ühekordset õiglast tasu” selle alusel, et tegemist on „eraotstarbelise kasutamisega” [selle direktiivi] artikli 10 lõike 1 punkti a tähenduses?
  4. Kas hotellipidaja, kes paigutab numbritubadesse teatava seadme (välja arvatud teler või raadio) ja fonogrammid füüsilisel või digitaalsel kujul, mida saab sellise seadme abil üle kanda või kuulata, on direktiivi 2006/115 [...] artikli 8 lõike 2 tähenduses „kasutaja”, kes „edastab üldsusele” fonogrammi?
  5. Kui vastus neljandale küsimusele on jaatav, siis kas direktiivi 2006/115 [...] artikkel 10 lubab liikmesriikidel vabastada hotellipidajad kohustusest maksta „ühekordset õiglast tasu” selle alusel, et tegemist on „eraotstarbelise kasutamisega” direktiivi 2006/115 [...] artikli 10 lõike 1 punkti a tähenduses?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 25 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib esimese küsimusega sisuliselt teada, kas hotellipidaja, kes on numbritubadesse paigutanud on telerid ja/või raadiod, millesse ta edastab ringhäälingusignaali, on direktiivi 2006/115 [...] artikli 8 lõike 2 tähenduses „kasutaja”, kes „edastab üldsusele” fonogrammi, mida kantakse üle ringhäälingus.
- 26 Kõigepealt tuleb meenutada, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 sätete kohaselt näevad liikmesriigid ette õiguse, mille eesmärk on tagada, et kasutaja tasub ühekordse õiglase tasu, kui kommertseesmärkidel avaldatud fonogrammi või sellise fonogrammi reproduktsiooni kasutatakse ülekandmiseks kaablita vahendite abil või muul moel üldsusele edastamiseks.
- 27 Nimetatud sättest tuleneb, et isikut, kes kasutab fonogrammi ringhäälingus ülekandmiseks või üldsusele edastamiseks, tuleb käsitada „kasutajana” kõnealuse sätte tähenduses.
- 28 Neist asjaoludest lähtudes tuleb hinnata, kas põhikohtuasjas on tegemist „üldsusele edastamisega”.

- 29 Mis puutub direktiiviga 2006/115 kodifitseeritud direktiivi 92/100 artikli 8 lõikes 2 esitatud mõistesse „üldsusele edastamine”, siis on Euroopa Kohus 15. märtsi 2012. aasta kohtuotsuse C-135/10: SCF (kohtulahendite kogumikus veel avaldamata) punktis 76 sedastanud, et kõnealune mõiste eeldab juhtumipõhist hindamist. See kehtib nii kasutaja isiku kui asjaomase fonogrammi kasutamise kindlakstegemise kohta (viidatud kohtuotsuse punkt 78).
- 30 Euroopa Kohus on muu seas täpsustanud, et niisuguse hinnangu andmisel tuleb arvesse võtta paljusid täiendavaid kriteeriume, mis ei ole autonoomsed ja mis sõltuvad üksteisest. Järelikult tuleb neid kohaldada nii eraldi kui ka koosmõjus teiste kriteeriumidega, pidades silmas, et need võivad erinevates konkreetsetes olukordades esineda väga erineval määral (vt eespool viidatud kohtuotsus SCF, punkt 79).
- 31 Nende kriteeriumide seas on Euroopa Kohus esiteks rõhutanud kasutaja rolli, mida ei tohi hinnangu andmisel tähelepanuta jätta. Kasutaja tegeleb üldsusele edastamisega, kui ta oma tegevuse tagajärgedest täielikult teadlikuna tegutseb eesmärgiga teha kaitstud teost sisaldav ülekantud saade oma klientidele kättesaadavaks. Tema tegevuseta oleksid need kliendid küll saate levialas, kuid üldjuhul ei saaks nad edastatud teostest osa (vt eespool viidatud kohtuotsus SCF, punkt 82).
- 32 Teiseks on Euroopa kohus täpsustanud mõningaid üldsuse mõistele omaseid elemente.
- 33 Selles osas peab „üldsus” Euroopa Kohtu sõnul koosnema määratlemata arvust potentsiaalsetest adressaatidest ning piisavalt suurest arvust isikutest (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus SCF, punkt 84).
- 34 Mis puudutab kõigepealt üldsuse „määratlemata” suurust, siis on Euroopa Kohus meenutanud, et WIPO sõnaraamatus – mis ei ole küll õiguslikult siduv, kuid aitab siiski üldsuse mõistet tõlgendada – on mõistele „üldsusele ülekandmine (üldsusele edastamine)” antud määratluse kohaselt tegemist „teose mis tahes asjakohasel viisil tajutavaks tegemi[sega] inimestele üldiselt, erinevalt teatavasse üksikusse rühma kuuluvatest konkreetsetest inimestest” (vt eespool viidatud kohtuotsus SCF, punkt 85).
- 35 Mis puudutab seejärel „piisavalt suure arvu isikute” kriteeriumi, siis on Euroopa Kohus ühelt poolt täpsustanud, et selle eesmärk on viidata asjaolule, et üldsuse mõiste eeldab teatud miinimumarvu, mistõttu selle mõiste puhul on välistatud asjaomaste isikute liiga väike või tähtsusetu hulk (vt eespool viidatud kohtuotsus SCF, punkt 86). Teiselt poolt tuleb kõnealuse arvu kindlaksmääramisel võtta arvesse potentsiaalsetele adressaatidele teoste kättesaadavaks tegemise kogumõju. Selles suhtes on asjakohane mitte ainult küsimus, mitmele isikule on sama teos samal ajal kättesaadav, vaid ka küsimus, mitmele neist on see teos üksteise järel kättesaadav (vt eespool viidatud kohtuotsus SCF, punktid 86 ja 87).
- 36 Kolmandaks on Euroopa Kohus sedastanud, et kui direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses ei ole üldsusele edastamise tulusus tähtsusetu asjaolu, siis seda enam kehtib see õiglase, peamiselt majanduslikku laadi tasu saamise õiguse korral, mis on direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 alusel esitajate ja fonogrammitootjate suhtes ette nähtud (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus SCF, punktid 88 ja 89).
- 37 Seega selgub Euroopa Kohtu sõnul, et üldsus, kellele edastamine toimub, on esiteks kasutaja valitud sihtrühm ja teiseks on ta ühel või teisel viisil edastatu suhtes vastuvõtlik, mitte edastamine ei „taba” teda juhuslikult (vt eespool viidatud kohtuotsus SCF, punkt 91).
- 38 Seda, kas sellises asjas nagu põhikohtuasi, kus hotellipidaja, kelle numbritubades on telerid ja/või raadiod, millesse ta edastab ringhäälingusignaali, tegeleb üldsusele edastamisega direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 mõttes, tuleb hinnata eelkõige neid kriteeriume silmas pidades ning juhtumipõhiselt, nagu on nenditud käesoleva kohtuotsuse punktis 29.

- 39 Kuigi üldjuhul peab siseriiklik kohus kindlaks tegema, kas konkreetsel juhul on tegemist üldsusele edastamisega ning andma lõpliku hinnangu kõigile faktilistele asjaoludele, tuleb siiski nentida, et põhikohtuasja puhul on Euroopa Kohtul kogu vajalik teave, et teha kindlaks, kas on toimunud üldsusele edastamine.
- 40 Kõigepealt tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu kirjeldatud olukorras, kus hotellipidaja edastab numbritubadesse paigutatud teleritesse ja/või raadiotesse ringhäälingusignaali, samuti nagu eespool viidatud kohtuotsuses SGAE (punkt 42) käsitletud olukorras, saavad majutusettevõtte kliendid, olgugi et nad on fonogrammi ülekandva signaali levialas, fonogrammidest osa üksnes tänu hotellipidaja tahtlikule tegevusele. Hotellipidajal on seega käesoleva kohtuotsuse punkti 31 mõttes roll, mida ei tohi hinnangu andmisel tähelepanuta jätta.
- 41 Sellise majutusettevõtte kliendid nagu see, mida käsitletakse põhikohtuasjas, moodustavad määratlemata arvu potentsiaalseid adressaate, kuna asjaomase ettevõtte teenused on klientidele kättesaadavad põhimõtteliselt neist igaühe omal valikul ning piiranguks on vaid kõnealuse ettevõtte mahutavus. Seega on sellisel juhul tõesti tegemist „inimestega üldiselt” käesoleva kohtuotsuse punkti 34 mõttes.
- 42 Mis puutub käesoleva kohtuasja punktis 33 käsitletud potentsiaalsete adressaatide arvu, siis tuleb märkida, et Euroopa Kohus on juba sedastanud, et majutusettevõtte klientideks on suur arv inimesi, millest tulenevalt tuleb selliseid kliente pidada üldsuseks (vt eespool viidatud kohtuotsus SGAE, punkt 38).
- 43 Seoses käesoleva kohtuotsuse punktides 36 ja 37 viidatud edastamise tulususega tuleb nentida, et käesoleval juhul on majutusettevõtte kliendid „valitud sihtrühm” ja edastatu suhtes „vastuvõtlikud”.
- 44 Hotellipidaja tegevust, mille eesmärk on teha teos oma klientidele kättesaadavaks, tuleb käsitada lisateenuse osutamisenä, mis avaldab mõju asjaomase hotelli klassile ning seega ka numbritubade hinnale (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus SGAE, punkt 44). Pealegi võib sellega tõmmata ligi lisakliente, kes on asjaomasest täiendavast teenusest huvitatud (vt analoogia alusel 4. oktoobri 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-403/08 ja C-429/08: Football Association Premier League jt, EKL 2011, lk I-9083, punkt 205).
- 45 Sellest tuleneb, et sellisel juhul, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, toimub hotellipidaja poolt fonogrammide edastamine tulu saamise eesmärgil.
- 46 Eelnimetatud kaalutlustest tuleneb, et sellises olukorras nagu see, mida käsitletakse põhikohtuasjas, tegeleb hotellipidaja „üldsusele edastamisega” direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses.
- 47 Eeltoodut arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et hotellipidaja, kes on numbritubadesse paigutanud telerid ja/või raadiod, millesse ta edastab ringhäälingusignaali, on direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses „kasutaja”, kes „edastab üldsusele” fonogrammi, mida kantakse üle ringhäälingus.

Teine küsimus

- 48 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas hotellipidaja, kes on numbritubadesse paigutanud telerid ja/või raadiod, millesse ta edastab ringhäälingusignaali, on direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 alusel kohustatud maksma ringhäälingus ülekantud fonogrammi edastamise eest õiglast tasu lisaks õiglasele tasule, mida maksab ringhäälinguorganisatsioon.

- 49 Kõigepealt tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1 esineva mõiste „üldsusele edastamine” kohta juba sedastanud, et hotellipidaja, kes edastab teose üldsusele, edastab kaitstud teose uuele üldsusele, see tähendab üldsusele, keda kaitstud teoste autorid ei võtnud arvesse, kui nad andsid loa teoste kasutamiseks algse üldsusele edastamise teel (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus SGAE, punktid 40 ja 42).
- 50 Tuleb rõhutada, et eelmises punktis viidatud kohtupraktikast tulenevat „uue üldsuse” aspekti tuleb võtta arvesse ka direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 kohaldamisel.
- 51 Kui aga hotellipidaja edastab ringhäälingus ülekantud fonogrammi oma klientide numbritubadesse, siis kasutab ta fonogrammi iseseisvalt ning algse edastamisega võrreldes edastab selle eraldiseisvale ja täiendavale üldsusele. Nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 45 on pealegi nenditud, saab asjaomane hotellipidaja sellisest edastamisest majanduslikku kasu, mis ei sõltu ringhäälinguorganisatsiooni ja fonogrammitootja saadavast majanduslikust kasust.
- 52 Seetõttu on hotellipidaja taolises olukorras kohustatud direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 alusel maksma fonogrammi edastamise eest õiglast tasu lisaks õiglasele tasule, mida maksab ringhäälinguorganisatsioon.
- 53 Selles osas ei saa nõustuda Iirimaa argumendiga, mille kohaselt tuleneb direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 sisalduvatest sõnadest „või” ja „ühekordne”, et hotellipidaja ei pea fonogrammi üldsusele edastamise korral tasu maksma, kui ringhäälinguorganisatsioon on fonogrammi enda saadetes kasutamise eest juba õiglast tasu maksnud.
- 54 Liidu seadusandja on mõiste „ühekordne” kasutamise soovinud kõnealuses sättes rõhutada, et liikmesriigid ei ole kohustatud nägema ette, et kasutaja maksab ühe ja sama üldsusele edastamise eest mitu eri tasu, olgugi et asjaomane ühekordne tasu jagatakse erinevate õiglast tasu saama õigustatud isikute vahel, kelleks on teose esitajad ja fonogrammitootjad, nagu tuleneb selgesti kõnealuse sätte teisest lausest. Mis aga puutub eraldavasse sidesõnasse „või”, mis on esitatud väljendis „ülekandmiseks kaablita vahendite abil või muul moel üldsusele edastamiseks”, siis tuleb seda tõlgendada nii, et tasu tuleb maksta nii ringhäälingus ülekandmise kui üldsusele edastamise eest.
- 55 Eeltoodut arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et hotellipidaja, kes on numbritubadesse paigutanud telerid ja/või raadiod, millesse ta edastab ringhäälingusignaali, on direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 alusel kohustatud maksma ringhäälingus ülekantud fonogrammi edastamise eest õiglast tasu lisaks õiglasele tasule, mida maksab ringhäälinguorganisatsioon.

Neljäs küsimus

- 56 Neljanda küsimusega, mida tuleb uurida kolmandaks, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas hotellipidaja, kes on numbritubadesse teleri või raadio asemel paigutanud muu seadme ja edastab fonogramme füüsilisel või digitaalsel kujul, mida saab sellise seadme abil edastada või kuulata, on direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses „kasutaja”, kes „edastab üldsusele” fonogrammi.
- 57 Neil asjaoludel tuleb Euroopa Kohtul kontrollida, kas esimesele küsimusele antud vastuse aluseks olevad kaalutlused on asjakohased ka juhul, kui hotellipidaja on numbritubadesse teleri või raadio asemel paigutanud muu seadme ja edastab fonogramme füüsilisel või digitaalsel kujul, mida saab sellise seadme abil edastada või kuulata.

- 58 Selles osas tuleb märkida, et direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 kasutatud mõistet „üldsusele edastamine” tuleb tõlgendada lähtuvalt eelkõige WPPTs sisalduvatest samaväärsetest mõistetest ning sel viisil, et need mõisted jäävad asjaomaste mõistetega kooskõlla, võttes arvesse ka selliste mõistete kasutamise konteksti ja asjakohaste lepingusätetega taotletavat eesmärki (vt eespool viidatud kohtuotsus SCF, punkt 55).
- 59 WPPT artikli 2 punkt g, mis käsitleb üldsusele edastamist ja milles viidatakse selle lepingu artiklile 15, sätestab, et asjaomane mõiste „hõlmab fonogrammide salvestatud helide või neid esindavate märkide üldsusele kuuldavaks tegemist”.
- 60 Neil asjaoludel tuleb direktiivi 2006/115 artikli 8 lõikes 2 käsitletud mõistet „üldsusele edastamine” tõlgendada nii, et see hõlmab ka fonogrammide salvestatud helide või neid esindavate märkide üldsusele kuuldavaks tegemist.
- 61 Seda järeldust kinnitab ka direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 sõnastus, milles täpsustatakse, et see mõiste hõlmab „mis tahes” edastamist üldsusele, seega igasugust võimalikku ja teostatavat edastamist.
- 62 Hotellipidaja, kes on numbritubadesse paigutanud teleri või raadio asemel muu seadme ja edastab fonogramme füüsilisel või digitaalsel kujul, mida saab sellise seadme abil mängida või kuulata, loob koosluse, mille üks osa on võimalus muuta fonogrammide salvestatud helid või neid esindavad märgid üldsusele kuuldavaks ning teine on asjaomaste helide või neid esindavate märkide väljundmeedia, s.o fonogrammid.
- 63 Seetõttu kuulub kõnealune edastusviis direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 kohaldamisalasse, kui seda tõlgendada WPPT artikli 2 punktiga g koostoimes artikliga 15.
- 64 Kuivõrd neljas küsimus, nagu käesoleva kohtuotsuse punktist 57 tuleneb, erineb esimesest küsimusest ainult fonogrammide edastamise viisi poolest, siis saab sellest järeldada, et nii hotellipidaja kui kliendid on mõlema küsimuse puhul samad.
- 65 Seetõttu saab eeldada ühelt poolt, et hotellipidajat tuleb käsitada „kasutajana” direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses, ning teiselt poolt, et selle majutusettevõtte kliente tuleb käsitada „üldsusena” kõnealuse sätte tähenduses, välja arvatud kui mõni erisus annab põhjust Euroopa Kohtu teistsugusele järeldusele.
- 66 Selles osas tuleb hinnata, kas edastamise eriomane viis, milleks on edastamine teatava seadme abil ja kasutades fonogramme füüsilisel või digitaalsel kujul, mida saab sellise seadme abil mängida või kuulata, annab põhjust teha teistsugune järeldus võrreldes sellega, millele jõuti käesoleva kohtuotsuse punktis 40.
- 67 Käesolevas asjas teistsuguseks järelduseks põhjust ei ole. Kuivõrd hotellipidaja, kes paigutab oma hotellitubadesse sellise seadme ja fonogrammid, loob nii oma klientide jaoks asjaomastest teostest osasaamiseks vajaliku koosluse, ei oleks fonogrammid ilma hotellipidaja nimetatud tegevuseta klientidele kättesaadavad. Seega on hotellipidajal roll, mida ei tohi hinnangu andmisel tähelepanuta jätta.
- 68 Kuna puuduvad muud erisused, mida oleks vaja kontrollida, siis tuleb järeldada, et niisuguses olukorras, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, on tegemist fonogrammi „üldsusele edastamisega” direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses.
- 69 Eeltoodut arvestades tuleb neljandale küsimusele vastata, et hotellipidaja, kes teleri või raadio asemel, mille kaudu ta edastab ringhäälingusignaali, on numbritubadesse paigutanud muu seadme ja fonogrammid füüsilisel või digitaalsel kujul, mida saab sellise seadme abil edastada või kuulata, on

direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses „kasutaja”, kes „edastab üldsusele” fonogrammi. Seega on ta kohustatud maksma asjaomaste fonogrammide edastamise eest selle sätte tähenduses „õiglast tasu”.

Kolmas ja viies küsimus

- 70 Kolmanda ja viienda küsimusega, mida tuleb uurida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkt a, mis piirab selle direktiivi artikli 8 lõikes 2 ette nähtud õigust õiglasele tasule, kui tegemist on „eraotstarbelise kasutamisega”, lubab liikmesriikidel vabastada sellise tasu maksmise kohustusest hotellipidajad, kes kõnealuse direktiivi artikli 8 lõike 2 tähenduses „edastavad üldsusele” fonogrammi.
- 71 Kõigepealt tuleb täpsustada, et selle kindakstegemisel, kas hotellipidaja saab tugineda direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punktis a nimetatud „eraotstarbelise kasutamise” piirangule, on ebaoluline, kas hotellipidaja kliendid kasutavad teost eraotstarbeliselt või mitte, vaid tähtis on see, kas teose kasutamine hotellipidaja enda poolt on eraotstarbeline või mitte, nagu on märkinud kohtujurist oma ettepaneku punktis 153.
- 72 Samas sisaldab üldsusele edastatud kaitstud teose „eraotstarbeline kasutamine” asjaomase kasutaja poolt endas mõistete vastuolu, kuna „üldsus” on oma määratluse poolest „mitte era”.
- 73 Seega juhul, kui toimub direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 mõttes üldsusele edastamine, ei ole kõnealuse direktiivi artikli 10 lõike 1 punkti a tähenduses „eraotstarbelisest kasutamisest” tulenev piirang seetõttu kohaldatav.
- 74 Taoline tõlgendus ei võta viimati nimetatud sättelt selle kasulikku mõju. Pigem säilitab see norm laiemal kohaldamisalal, hõlmates muu kui üldsusele edastamises seisneva kasutamise, näiteks „salvestamise” asjaomase direktiivi artikli 7 tähenduses.
- 75 Pealegi läheks see, kui kasutaja saaks tugineda põhikohtuasjas käsitletaval edastamisel direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punktis a nimetatud piirangule, vastuollu kõnealuse direktiivi artikli 10 lõike 3 sätetega, mille kohaselt nimetatud piirangut kohaldatakse üksnes teatavatel erijuhtudel, mis ei ole vastuolus teose või muu objekti tavapärase kasutamisega ega kahjusta põhjendamatult õiguse valdaja õiguspäraseid huve.
- 76 Sellise tõlgenduse põhjal saaks kasutaja nimelt vältida kohustust maksta õiglast tasu teose teatavate kasutamiseviiside korral, mis vastavad teose kommertseesmärkidel kasutamisele, kahjustades nii põhjendamatult teose esitajate õigustatud huve, mida õigusega õiglasele tasule just kaitstakse.
- 77 Eeltoodut arvestades tuleb kolmandale ja viiendale küsimusele vastata, et direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkt a, mis piirab selle direktiivi artikli 8 lõikes 2 ette nähtud õigust õiglasele tasule, kui tegemist on „eraotstarbelise kasutamisega”, ei luba liikmesriikidel vabastada sellise tasu maksmise kohustusest hotellipidajaid, kes kõnealuse direktiivi artikli 8 lõike 2 tähenduses „edastavad üldsusele” fonogrammi.

Kohtukulud

- 78 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Hotellipidaja, kelle numbritubades on telerid ja/või raadiod, millesse ta edastab ringhäälingusignaali, on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/115/EÜ rentimis- ja laenutamissoiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas artikli 8 lõike 2 tähenduses kasutaja, kes „edastab üldsusele” fonogrammi, mida kantakse üle ringhäälingus.**
2. **Hotellipidaja, kelle numbritubades on telerid ja/või raadiod, millesse ta edastab ringhäälingusignaali, on direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 alusel kohustatud maksma fonogrammi ülekandmise eest õiglast tasu lisaks õiglasele tasule, mida maksab ringhäälinguorganisatsioon.**
3. **Hotellipidaja, kelle numbritubades ei ole mitte teler või radio, vaid muu seade ja fonogrammid füüsilisel või digitaalsel kujul, mida saab sellise seadme abil edastada või kuulata, on direktiivi 2006/115 artikli 8 lõike 2 tähenduses kasutaja, kes „edastab üldsusele” fonogrammi. Seega on ta kohustatud maksma asjaomaste fonogrammide edastamise eest selle sätte tähenduses „õiglast tasu”.**
4. **Direktiivi 2006/115 artikli 10 lõike 1 punkt a, milles piiratakse selle direktiivi artikli 8 lõikes 2 ette nähtud õigust õiglasele tasule, kui tegemist on „eraotstarbelise kasutamisega”, ei luba liikmesriikidel vabastada hotellipidajaid, kes kõnealuse direktiivi artikli 8 lõike 2 tähenduses „edastavad üldsusele” fonogrammi, kohustusest maksta sellist tasu.**

Allkirjad